

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

PRIKRITA NESTRPNOST

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici:

Tim Maria TURK

Ana DUJAKOVIĆ

Mentorica:

Mateja HRASTNIK, prof. slo. in zgo.

Celje, marec 2018

Osnovna šola Hudinja, Celje

PRIKRITA NESTRPNOST

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici:

Tia Maria TURK

Ana DUJAKOVIĆ

Mentorica:

Mateja HRASTNIK, prof. slo. in zgo.

Lektorica:

Mateja HRASTNIK, prof. slo. in zgo.

Razred: 8.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2018

KAZALO

KAZALO	3
KAZALO TABEL, SLIK IN GRAFIKONOV	4
POVZETEK	5
1 UVOD	6
1. 1 Opis raziskovalnega problema	6
1. 2 Namen raziskovalne naloge	7
1. 3 Opredelitev raziskovalnega vprašanja in hipotez	7
1. 4 Opis raziskovalnih metod.....	8
1. 4. 1 Metoda dela z viri in literaturo	8
1. 4. 2 Metoda anketiranja	8
1. 4. 3 Metoda razgovora.....	8
1. 4. 4 Metoda obdelave podatkov.....	9
2 TEORETIČNI DEL NALOGE	10
2. 1 Opredelitev temeljnih pojmov.....	10
2. 1. 1 Kaj je nestrpnost?	10
2. 2 Izvor nestrpnosti	11
2. 3 Prikrita nestrpnost.....	12
2. 3. 1 Izogibanje, odklanjanje in ignoriranje.....	12
2. 4 Deklaracija o načelih strpnosti.....	13
3 OSREDNJI DEL	15
3. 1 Predstavitev raziskovalnih rezultatov	15
3. 1. 1 Analiza anketnega vprašalnika.....	15
3. 1. 2 Intervju z gospo Teo Žgajner, svetovalno delavko na OŠ Hudinja	33
4 DISKUSIJA	35
5 ZAKLJUČEK	36
6 VIRI	38
6. 1 Pisni viri.....	38
6. 2 Spletni viri	38
6. 3 Ustni viri.....	38
6. 2 Viri slik.....	38
7 PRILOGE	39
7. 1 Anketni vprašalnik	39
7. 2 PPT izvedene razredne ure	42

KAZALO TABEL, SLIK IN GRAFIKONOV

Tabela 1: Število anketiranih	15
Tabela 2: Prepoznavanje prikrite nestrpnosti.....	16
Tabela 3: Oblike prikrite nestrpnosti	20
Tabela 4: Obratno izvajanje prikrite nestrpnosti	27
Tabela 5: Način odreagiranja v konkretni situaciji.....	29
Tabela 6: Komu bi se zaupal?	30
Tabela 7: Kaj je učencem hujše - prikrita ali odkrita nestrpnost?.....	31
Slika 1: Unescova Deklaracija o načelih strpnosti.....	13
Graf 1: Število anketiranih	15
Graf 2: Prepoznavanje prikrite nestrpnosti	16
Graf 3: Zavedanje pri 11-letnikih	17
Graf 4: Zavedanje pri 12-letnikih	18
Graf 5: Zavedanje pri 13-letnikih	18
Graf 6: Zavedanje pri 14-letnikih	19
Graf 7: Zavedanje pri 15-letnikih	19
Graf 8: Oblike prikrite nestrpnosti.....	21
Graf 9: Sošolci te ignorirajo	22
Graf 10: Sošolci te izključujejo iz družbe	23
Graf 11: Sošolci se te izogibajo	24
Graf 12: Sošolci govorijo o tebi za hrbtom	25
Graf 13: Obratno izvajanje prikrite nestrpnosti.....	27
Graf 14: Način odreagiranja v konkretni situaciji	29
Graf 15: Komu bi se zaupal?	31
Graf 16: Kaj je učencem hujše – prikrita ali odkrita nestrpnost	32

POVZETEK

Živimo v času, ko je nestrpnost stalnica našega vsakdana. Spremlja nas na cesti, v trgovini, doma in tudi v šoli.

V raziskovalni nalogi z naslovom PRIKRITA NESTRPNOST sva raziskali, ali učenci sploh ločijo prikrito nestrpnost od odkrite, katera oblika prikrite nestrpnosti je najpogostejša, ali so tudi sami kdaj prikrito nestrpni in zakaj, kaj storijo v konkretnem primeru prikrite nestrpnosti in komu se zaupajo ter kaj je zanje hujše – prikrita ali odkrita nestrpnost. S pomočjo anketnega vprašalnika, ki sva ga razdelili med učence predmetne stopnje, sva ugotovili, da pojma prikrite nestrpnosti ne prepoznajo najbolje, da je najpogostejša oblika prikrite nestrpnosti, ki se pojavlja med učenci, ta, da so sošolci do njih sicer prijazni, a okrog o njih govorijo grde stvari, da bi se v konkretni težavi poskusili pogovoriti, težavo pa bi zaupali svojim staršem, in da jim je hujša oblika odkrite nestrpnosti.

1 UVOD

1.1 Opis raziskovalnega problema

Sva osmošolki in tako v šoli kot tudi v zasebnem življenju večkrat naletiva na pogovore o dostojanstvu, sprejemanju drugih/drugačnih, njihovih mnenj in pogleda na svet. Z odraščanjem začnemo dojemati, da naše mnenje ni vedno enako mnenju drugih in da smo si med sabo ljudje različni. Učimo se, da je potrebno spoštovati druge in jih kar najbolj razumeti. Ampak zaradi nezmožnosti sprejemanja in spoštovanja drugačnosti se danes v življenju pojavlja ogromno nestrpnosti.

Na šoli preživiva zelo veliko časa, tukaj imava sošolke in sošolce, z enimi sva prijateljici, z drugimi ne. In ko sva tako nekaj časa spremljali odnose med sošolci v razredu, ki so bili enkrat iskreni in dobri, drugič sovražni in slabi, sva se odločili, da bova raziskali, kako je z nestrpnostjo med učenci na naši šoli. In ker je bila tema letošnjega mednarodnega dneva nestrpnosti ravno prikrita nestrpnost, sva se natančneje lotili le-te.

Zanimalo naju je, ali učenci ločijo med prikrto in odkrito nestrpnostjo, kakšne so njihove izkušnje glede ignoriranja, izključevanja iz družbe, izogibanja ipd. Zanimalo naju je tudi, ali so bili kdaj sami prikrto nestrpni do drugih ter kako bi odreagirali v posameznih situacijah, v katerih bi se jim godila krivica. In nenazadnje sva učence povprašali tudi po tem, kaj je za njih hujše – navedli sva en primer prikrte in en primer odkrite nestrpnosti.

Poleg tega sva si pri raziskovanju pomagali z odgovori, ki nama jih je v intervjuju dala naša svetovalna delavka, ga. Tea Žgajner.

Seveda pa brez literature ni šlo – odšli sva v knjižnico in si nabrali lep kupček knjig, a sva za najino raziskavo uporabili samo dve, saj je v knjigah predstavljena nestrpnost zapisana preširoko za najin namen raziskovanja. Kar nekaj podatkov o prikriti nestrpnosti sva našli na spletnih straneh.

1.2 Namen raziskovalne naloge

Namen najine raziskovalne naloge je bil natančneje predstaviti pojem prikrite nestrpnosti, saj je to nekaj, kar je po najinem mnenju med današnjimi mladostniki zelo razširjeno. Ker pa je tovrstno nestrpnost v nekaterih primerih težko prepoznati, lahko ostaja neodkrita. Zato bova v nadaljevanju predstavili tudi rezultate ankete, kjer sva ugotavljali poznavanje prikrite nestrpnosti med učenci predmetne stopnje, prav tako pa sva ugotavljali, katere vrste prikrite nestrpnosti so naši učenci že doživeli.

1.3 Opredelitev raziskovalnega vprašanja in hipotez

V okviru najinega raziskovalnega dela sva ves čas raziskovanja zasledovali cilj, ki nama je dal odgovore na naslednja vprašanja:

- Ali učenci OŠ Hudinja prepoznajo primere prikrite nestrpnosti in kaj jim je hujše – odkrita ali prikrita nestrpnost?
- Katera oblika prikrite nestrpnosti se med učenci pojavlja najpogosteje?
- Ali so učenci sami prikrito nestrpni do drugih in v čem tiči vzrok za to?
- Kako bi rešili težavo v konkretnem primeru in komu bi za to povedali?

Tako sva si na podlagi prvotno zastavljenih vprašanj postavili naslednje hipoteze:

H1: Učenci OŠ Hudinja ne vedo točno, v katerih primerih nestrpnosti gre za prikrito nestrpnost, vsekakor pa se jim primer odkrite nestrpnosti (pretep) zdi hujši.

H2: Med učenci je najpogostejša oblika prikrite nestrpnosti ignoriranje.

H3: Nemalokrat se zgodi, da prikrito nestrpnost izvajajo tudi sami, vzrok za to pa je, da želijo nekomu vrniti grdo obnašanje.

H4: V primeru, ko bi se jim godila krivica, bi učenci poskušali težavo urediti s pogovorom, hkrati pa bi za to povedali svojim staršem.

1. 4 Opis raziskovalnih metod

Pri raziskovalnem delu sva poskušali uporabiti čim več različnih metod dela. Uporabili sva naslednje:

- metodo dela z viri in literaturo,
- metodo anketiranja,
- metodo razgovora,
- metodo obdelave podatkov in njihove interpretacije.

1. 4. 1 Metoda dela z viri in literaturo

Iskanje in uporaba obstoječih virov in literature je osnova vsakega raziskovalnega dela. Pri najini nalogi sva potrebovali literaturo o prikriti nestrpnosti, torej v zvezi s tematiko, ki sva jo proučevali.

Po posvetovanju z mentorico sva jo s pomočjo Cobiss-a¹ poiskali v Osrednji knjižnici Celje, na Oddelku za študij. Pomagali sva si tudi z nekaterimi internetnimi stranmi.

1. 4. 2 Metoda anketiranja

S to metodo sva pridobili podatke neposredno od učencev naše šole. Pridobljeni podatki so nama bili glavni vir za nadaljnje delo. Anketirali sva 174 učencev od 6. do 9. razreda naše šole. Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz 5 vprašanj, s tem da so bila tri vprašanja razdeljena na dva dela. Večina anketiranih je vprašalnik reševalo resno, a sva vseeno morali žal nekatere vprašalnike izločiti.

1. 4. 3 Metoda razgovora

S to metodo sva pridobili podatke, ki jih v literaturi in virih ni bilo. Opravili sva intervju, in sicer z gospo Teo Žgajner, svetovalno delavko na OŠ Hudinja, ki nama je dala še globlji pogled v obravnavano temo.

¹ Kooperativni online bibliografski sistem in servis, Virtualna knjižnica Slovenije.

1. 4. 4 Metoda obdelave podatkov

Vse ankete sva pregledali in odgovore nato analizirali ter izdelali tabele in grafe. Pri tem sva uporabili programa Microsoft Word in Microsoft Excel.

Podatke, pridobljene z razgovorom, sva uporabili v teoretičnem delu naloge in na koncu, pri analizi hipotez.

2 TEORETIČNI DEL NALOGE

Sva mnenja, da je strpnost v svetu vse bolj pomembna. Dejstvo je namreč, da smo ljudje nestrpni že skoraj na vseh področjih našega življenja: nestrpni so vozniki v avtomobilih, nestrpni so starši do svojih otrok in nestrpni smo učenci, ker se moramo učiti ... Moramo pa vedeti, da nestrpnost vedno temelji na nevednosti in strahu pred neznanim in novim.

2.1 Opredelitev temeljnih pojmov

2.1.1 Kaj je nestrpnost?

Gre za pojem, ki je nasproten besedi strpnost. Pomeni nespoštovanje prepričanj in življenjskih praks drugih ljudi. Pomeni, da so nekateri ljudje obravnavani drugače zaradi svojih religioznih prepričanj ali celo zaradi drugačne obleke ali las. Z nestrpnostjo torej označujemo ideje in prepričanja (ne pa način vedenja), ki vključujejo podreditve drugih, ali je njihov cilj preprečiti njihovo polnopravno udeležbo v družbi, kar dosežejo tako, da jih razglasijo za neustrezne, neumne, lene, kriminalce, nemoralne, skratka potencialno nevarne za večinsko prebivalstvo (Leskošek, 2005, 9).

In kaj je potem strpnost?

Toleranca je druga beseda za strpnost. To je vrlina, pri kateri gre za priučeno socialno večščino, ki ne pomeni le, da nečesa ne prepovedujemo ali da nekaj dopuščamo brez nasprotovanja. Biti strpen do nečesa pomeni tudi spoštovati drugačnost. Človek, ki je toleranten do soljudi, sprejema drugačnost in je sposoben dojemati različnost na naslednji način: "Ti in jaz sva različna. Različno izgledava. Različno misliiva. Različno se izražava. O mnogih stvareh se ne strinjava, vendar za naju to ni moteče." (Palomares, 2001, 7).

Kaj pa pravzaprav pomeni "biti strpen"?

Biti strpen pomeni spoštovati in razumeti, biti spoštovan in razumljen. Da skušamo razumeti mnenja drugih, da nismo skeptični in da dovolimo nekemu, da izrazi svoje mnenje tudi takrat, ko ni v skladu z našim. Da smo razumevajoči in poskušamo dojeti različne zorne kote in poglede na isto stvar. Da se naučimo, da na svetu nismo sami ter da poleg nas živi toliko različnih posameznikov, ki si zaslužijo priložnost, da izrazijo lastne misli in poglede.

Predvsem pa biti strpen pomeni, da sprejemamo in spoštujemo drugačnost, čeprav nam morda deluje kot nekaj nenavadnega ali celo nepoznanega. Pomembno je, da se ne vdamo prepričanjem, temveč da si dovolimo sami ustvariti sliko o določenih ljudeh, njihovih običajih, kulturi, religiji itd.

(<http://sledko.gcc.si/2017/11/13/strpnost-pomeni-sprejeti-in-spostovati-drugacnost/>)

2. 2 Izvor nestrpnosti

Pri pojasnjevanju razlogov za obstoj nestrpnosti se moramo posluževati več razlag. Ljudje se namreč ne rodimo s prepričanji, ki temeljijo na **predsodkih**².

Ko smo otroci, smo najbolj dojemljivi za prevzemanje prepričanj, odnosov do stvari in dogodkov, za zrcaljenje vedenjskih vzorcev. Učenje poteka tako, da posnemamo to, kar se dogaja v našem socialnem okolju, in prilagodimo svoje vedenje. Zaradi močnega vpliva obdajajočega okolja se predsodki, ki so ugnezdjeni v neki kulturi, zlahka prenašajo naprej.

V zgodnjem otroštvu se učimo tudi čustvovanja; tako se naučimo predsodkov, ki nam bodo ostali za popotnico v dobo odraslosti. Otroci med dozorevanjem predsodke dopolnijo še s prepričanji (stereotipi). Predsodki in **stereotipi**³ se poslej prepletajo in podkrepljujejo.

V mladostništvu se pojavi močna želja po druženju z enakimi: enaki so tisti, ki prihajajo iz istega okolja, imajo enake interese in vrednote. Enakost nam večja

² Predsodek je negativen, odklonilen odnos do koga ali česa, neodvisen od izkustva.

³ Stereotip je ustaljena ali pogosto ponavljajoča se oblika česa; obrazec, vzorec.

občutek povezanosti in pripadnosti, kar ima velik pomen za zdrav razvoj in nastanek samopodobe. Biti del skupine vrstnikov je normalen del razvoja, ki pa nas lahko močno prikrajša za bogastvo izkušenj z drugačnimi (Palomares, 2001, 8–9).

2. 3 Prikrita nestrpnost

Nestrpnost torej predstavlja nesprejemajoč oziroma sovražen odnos do posameznika ali skupine ljudi, do katerih imamo odklonilno negativno mnenje, ki temelji na predsodkih, obsodbah, zamerah, zavisti, strahu, podcenjevanju in podobnem.

Pojavlja se v različnih oblikah, ki pa niso vse enako očitne. Tako razlikujemo med **odkrito** in **prikrito nestrpnostjo**. Predsodki, obsodbe in stereotipi do drugačnih ne izginjajo, pač pa so se “poskrili” in se izražajo na drugačen način.

2. 3. 1 Izogibanje, odklanjanje in ignoriranje

Medtem ko je odkrita nestrpnost očitna in pogosto javna ter jo je težko spregledati, je prikrita nestrpnost zelo drugačna zgodba in zaradi svoje prikrite narave na nek način predstavlja večjo težavo kot odkrita nestrpnost. Če so ljudje svoje predsodke nekdanj izkazovali skozi nasilje ali agresivno zavračanje, pa se danes ti predsodki dejansko udejanjajo preko izogibanja stikov z drugimi.

Prikrita nestrpnost je sodobna oblika nestrpnosti, ki je v veliki meri tudi nadomestila odkrito nestrpnost. Že pridevnik “prikrita” nakazuje na dejstvo, da je to vrsto nestrpnosti težje zaznati in prepoznati. Kaže se skozi ignoriranje, izključevanje, odklanjanje, distanciranje, odklanjanje in tihi prezir.

Glavni cilj prikrite nestrpnosti je izključevanje oziroma osamitev posameznika ali skupine ljudi, kar lahko ima hude posledice za žrtve te nestrpnosti. Hkrati pa je to vrsto nestrpnosti težje odkriti, saj se ljudje trudijo, da bi bila čim bolj neopazna. In ne samo to – svoje vedenje predstavljajo kot nič kaj posebnega, hkrati pa se za pojasnitev svojega vedenja sklicujejo na pravico do osebne svobode. Velikokrat se ljudje tovrstne nestrpnosti niti ne zavedajo, po drugi strani pa se celo zavestno označujejo za zelo strpne posameznike.

(http://www.eksena.si/prikrita_nestrpnost/)

2. 4 Deklaracija o načelih strpnosti

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) je 16. novembra 1995 (50. obletnica obstoja te organizacije) svečano sprejela Deklaracijo o načelih strpnosti. Med drugim deklaracija opredeljuje, da strpnost ni niti popustljivost niti brezbržnost, ampak je spoštovanje in priznavanje bogate raznolikosti svetovnih kultur, naših oblik izražanja in načinov biti človek. Strpnost prepoznava univerzalne človekove pravice in temeljne svoboščine drugih. Ljudje smo si naravno različni in samo strpnost lahko zagotovi preživetje mešanih skupnosti po svetu.

Slika 1: Unescova Deklaracija o načelih strpnosti

Vir: <http://www.eksena.si/deklaracija-o-nacelih-strpnosti-clanek/>

Deklaracija ne opredeljuje strpnosti samo kot moralno dolžnost, ampak tudi kot politično in pravno zahtevo.

*“Strpnost je vrlina, ki omogoča mir in prispeva k nadomestitvi
kulture vojne s kulturo miru.”*

*»Strpnost je spoštovanje, sprejemanje in priznavanje bogate raznolikosti naših
svetovnih kultur, naših oblik izražanja in načinov biti človek.«*

Deklaracija o načelih strpnosti, UNESCO

(<http://www.eksena.si/deklaracija-o-nacelih-strpnosti/>)

Leta 1996 pa je Generalna skupščina OZN povabila države članice, da 16. november obeležujejo kot **mednarodni dan strpnosti**. Tako od takrat dalje tudi v Sloveniji potekajo številne aktivnosti in projekti, v katerih sodelujejo državne institucije, občine, vzgojno-izobraževalne ustanove in drugi ter tako vsaj enkrat na leto dajejo posebno pozornost in vidno mesto strpnosti.

(<http://www.eksena.si/projekti/mi-smo-za-strpnost/dan-za-strpnost-mednarodni-dan-strpnosti/>)

3 OSREDNJI DEL

3.1 Predstavitev raziskovalnih rezultatov

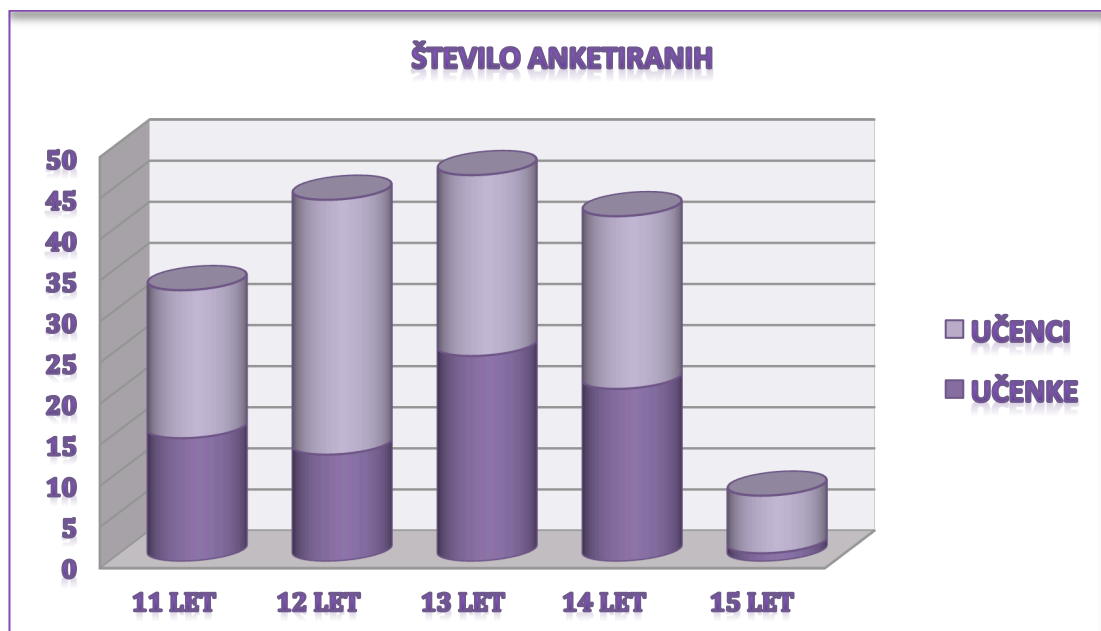
3.1.1 Analiza anketnega vprašalnika

3.1.1.1 Vzorec anketirancev

V raziskavo sva vključili 174 učencev od 6. do 9. razreda, torej v starosti od enajst do petnajst let. Gre za učence Osnovne šole Hudinja. Čeprav sva razdelili 190 vprašalnikov, sva jih morali 16 izločiti, ker niso bili v celoti izpolnjeni ali pa so bili izpolnjeni nepravilno. Od pravilno izpolnjenih vprašalnikov je bilo 75 učenk in 99 učencev.

Tabela 1: Število anketiranih

STAROST	11 LET	12 LET	13 LET	14 LET	15 LET	SKUPAJ
UČENKE	15	13	25	21	1	75 (43,1 %)
UČENCI	18	31	22	21	7	99 (56,9 %)
SKUPAJ	33	44	47	42	8	174

Graf 1: Število anketiranih

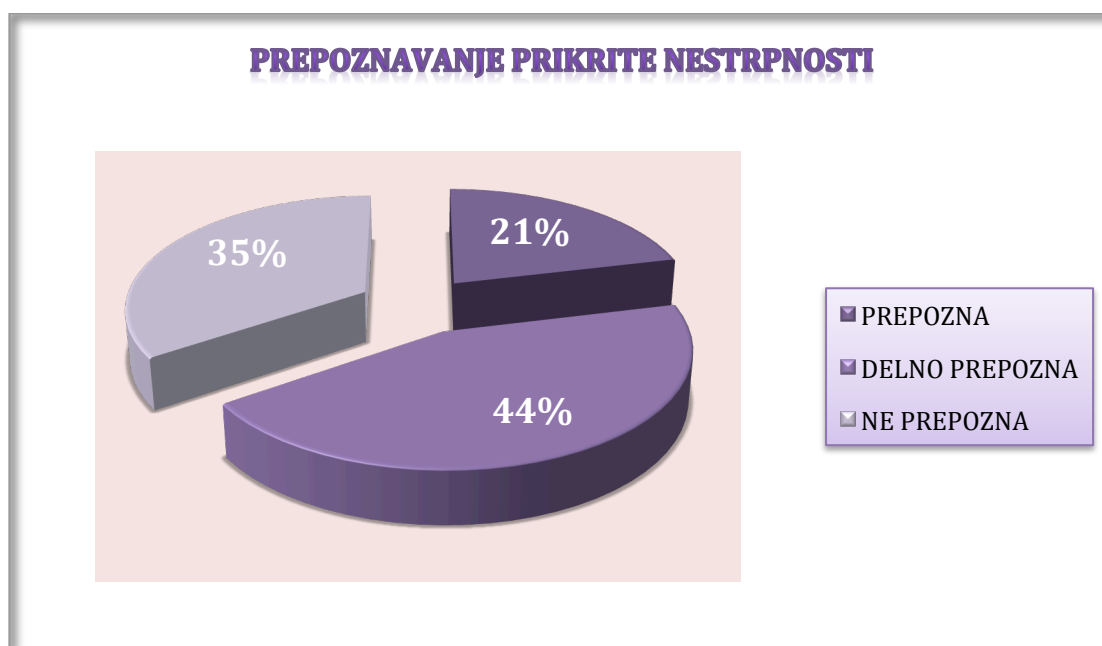
V raziskavi je sodelovalo 43,1 % deklic (75) in 56,9 % (99) dečkov. Od tega jih je 33 11-letnikov, 44 12-letnikov, 47 13-letnikov, 42 14-letnikov in 8 15-letnikov.

3. 1. 1. 2 REZULTATI STATISTIČNE OBDELAVE PODATKOV

1. Pri katerih spodaj navedenih primerih gre po tvojem mnenju za prikrito nestrpnost? Možna sta dva odgovora.

Tabela 2: Prepoznavanje prikrite nestrpnosti

ZAVEDANJE O PRIKRITI NESTRPNOSTI	11 LET	12 LET	13 LET	14 LET	15 LET	SKUPAJ
PREPOZNA	7	6	12	11	1	37 (21,26%)
DELNO PREPOZNA	11	21	23	18	4	77 (44,25%)
NE PREPOZNA	15	17	12	13	3	60 (34,49%)

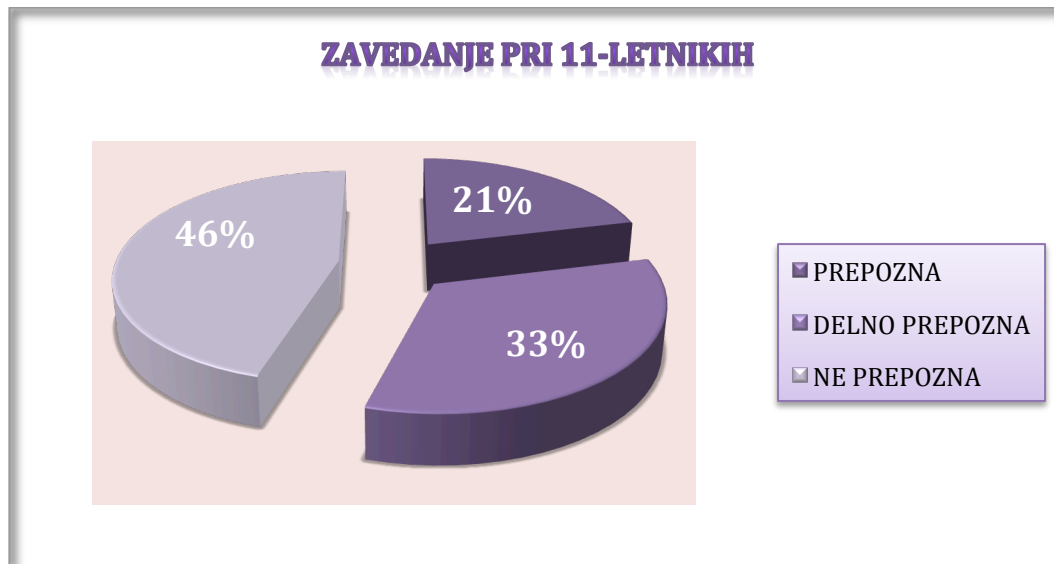

Graf 2: Prepoznavanje prikrite nestrpnosti

V anketi sva navedli štiri primere nestrpnosti, in sicer a) in c) primer sta predstavljala odkrito nestrpnost, b) in d) pa prikrito. Pri analizi tega vprašanja sva si postavili naslednje kriterije:

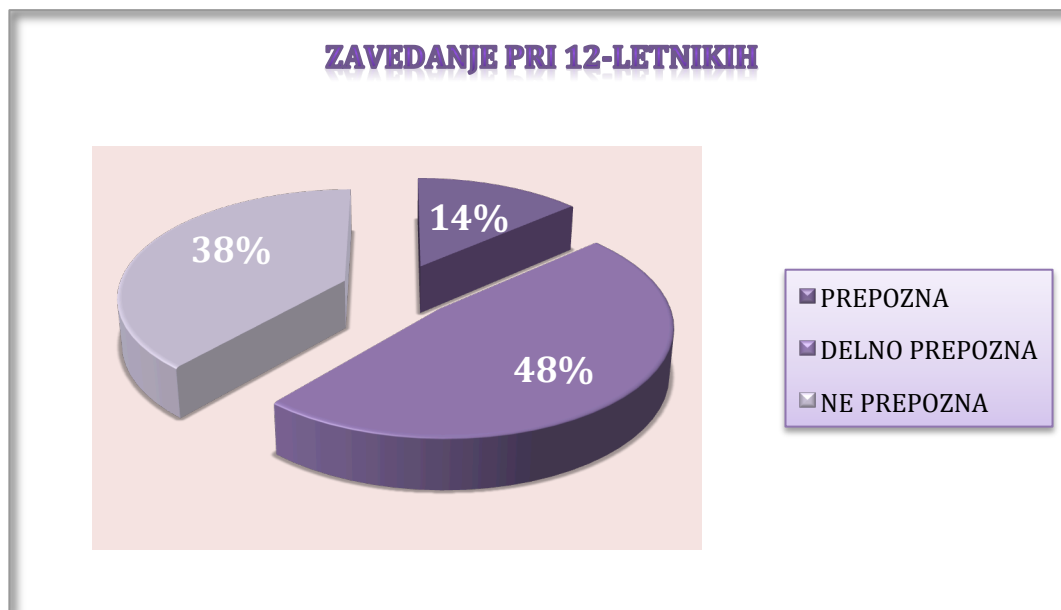
- PREPOZNA → obkrožena samo odgovora b) in d)
- DELNO PREPOZNA → od obkroženih dveh odgovorov je vsaj eden b) ali d)
- NE PREPOZNA → obkrožena sta odgovora a) in c), obkroženi so vsi odgovori ali noben

Gledano celostno, pojem prikrite nestrpnosti prepozna 21 % vseh anketirancev (37 anketiranih), delno ga prepozna 44 % oz. 77 učencev, ne prepozna pa ga 35 % oz. 60 učencev.

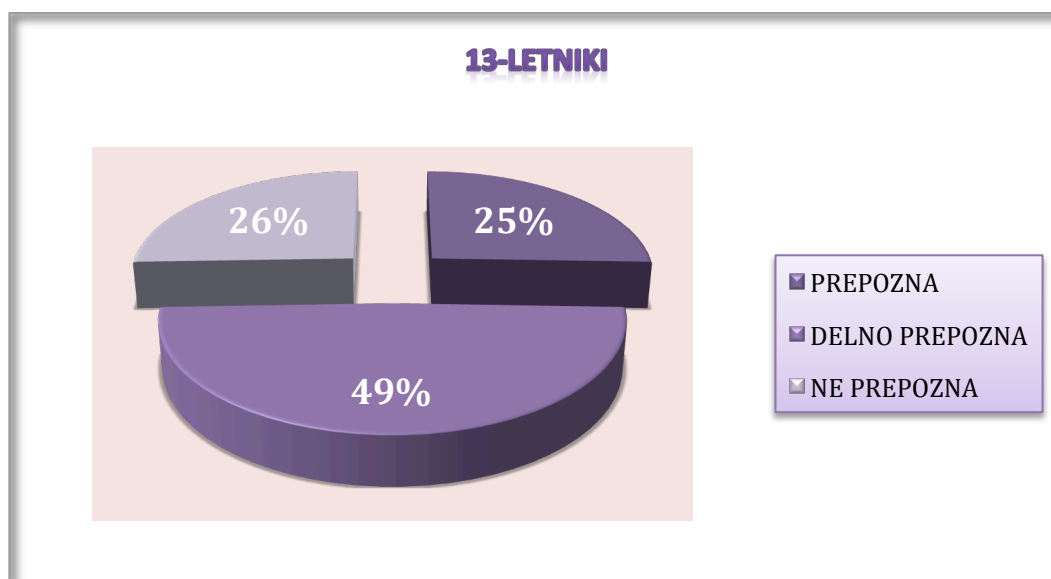
Graf 3: Zavedanje pri 11-letnikih

Med učenci, ki so stari 11 let, pojem prikrite nestrpnosti prepozna 21 % anketiranih (7 učencev), delno ga prepozna 33 % (11 učencev), ne prepozna pa ga kar 46 % vseh anketiranih, kar je 15 učencev.

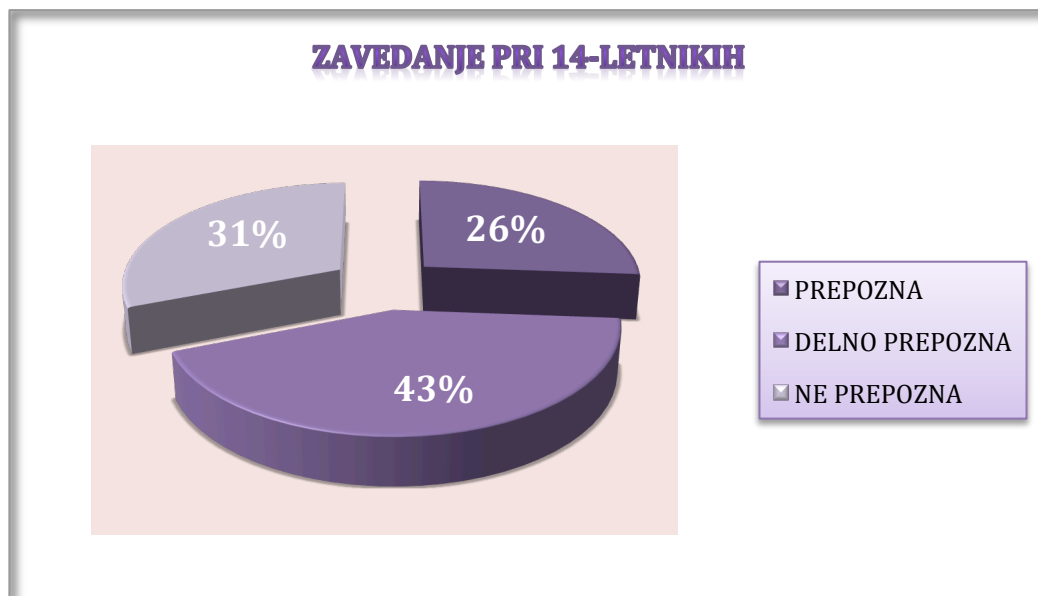
Graf 4: Zavedanje pri 12-letnikih

Med učenci, ki so stari 12 let, pojem prikrite nestrpnosti prepozna 14 % anketiranih (6 učencev), delno ga prepozna 48 % (21 učencev), ne prepozna pa ga 17 učencev, kar predstavlja 38 % vseh anketiranih 12-letnikov.

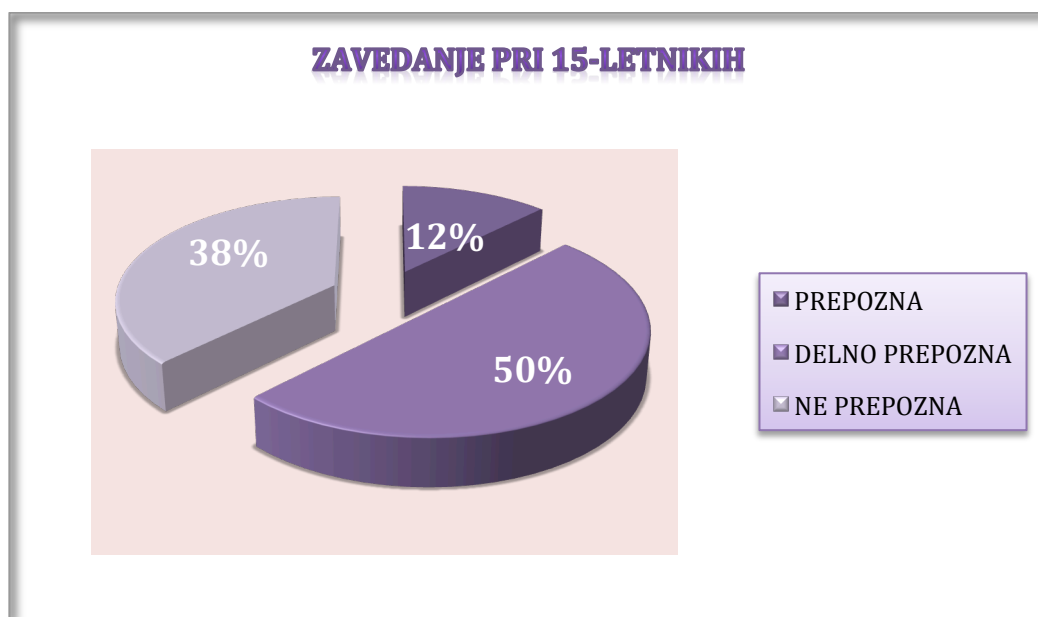
Graf 5: Zavedanje pri 13-letnikih

Za učence, ki so stari 13 let, sva ugotovili, da 12 učencev (25,5 %) prepozna prikrito nestrpnost, 23 učencev (49 %) ga prepozna delno in ravno tako 12 učencev (25,5 %) prikrite nestrpnosti ne prepozna.

Graf 6: Zavedanje pri 14-letnikih

Med učenci, ki so stari 14 let, pojem prikrite nestrpnosti prepozna 26 % anketiranih, tj. 11 učencev, delno prepozna ga 43 % (18 učencev), ne prepozna pa ga 31 %, kar predstavlja 13 učencev.

Graf 7: Zavedanje pri 15-letnikih

Med učenci, starimi 15 let, pa pojem prikrite nestrpnosti prepozna 12 % vseh anketiranih (1 učenec), 50 % učencev ta pojem delno pozna (4 učenci), ne prepozna pa ga 38 % anketiranih, to so trije učenci.

2. a) S križcem označi, kako pogosto se ti dogajajo spodaj zapisani primeri.

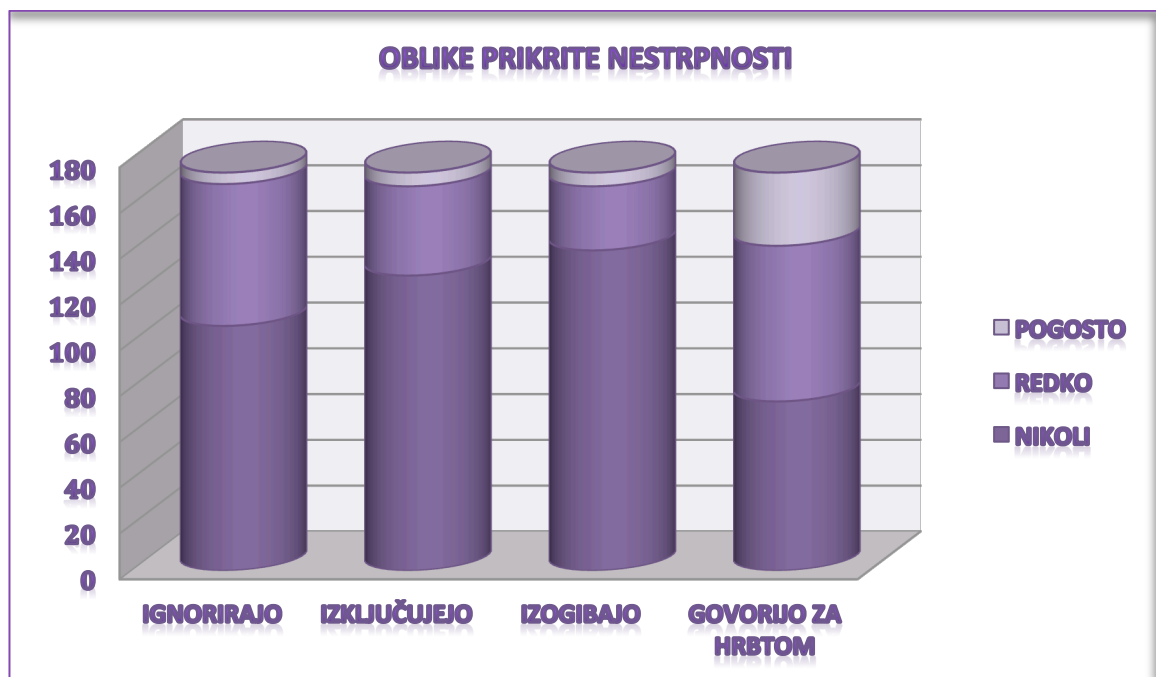
Tabela 3: Oblike prikrite nestrpnosti

ODGOVORI Sošolci/prijatelji...		11 let		12 let		13 let		14 let		15 let		SKUPAJ M+Ž
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
a) ... te ignorirajo	NIKOLI	12	10	20	8	12	12	13	14	5	1	107
	REDKO	6	5	10	5	9	11	8	6	2	/	62
	POGOSTO	/	/	1	/	1	2	/	1	/	/	5
b) ... te izključujejo iz družbe	NIKOLI	14	12	23	10	15	16	18	14	6	1	129
	REDKO	4	3	6	3	5	8	3	6	1	/	39
	POGOSTO	/	/	2	/	2	1	/	1	/	/	6
c) ... se te izogibajo	NIKOLI	15	12	26	12	15	16	17	19	7	1	140
	REDKO	3	2	4	1	6	7	3	2	/	/	28
	POGOSTO	/	1	1	/	1	2	1	/	/	/	6
d) ... so prijazni, a okrog grdo govorijo o tebi	NIKOLI	11	7	16	5	10	6	10	4	5	/	74
	REDKO	3	5	12	6	8	10	9	12	2	1	68
	POGOSTO	4	3	3	2	4	9	2	5	/	/	32

S tem vprašanjem, natančneje podvprašanjem a), sva v anketi želeli izvedeti, ali sploh oziroma kako pogosto anketirani učenke in učenci v svojem vsakdanjem življenju, v medsebojnih odnosih s sošolci in prijatelji, doživljajo različne oblike prikrite nestrpnosti. Zato sva jim predstavili štiri situacije, učenke in učenci pa so se morali opredeliti, ali te situacije niso nikoli doživeli, ali jih redko doživljajo, ali pa so te situacije v njihovem življenju pogoste. S podvprašanjem b) pa sva jih pozvali, da nama zaupajo svoje občutke in/ali konkretne izkušnje, v kolikor so katero od navedenih situacij že pogosto doživeli.

Anketirani učenke in učenci so s križcem v razpoložljivih poljih označevali pogostost doživljanja navedenih situacij, njihove opredelitve pa so razvidne v zgornji tabeli, kjer so rezultati razčlenjeni in prikazani tako po spolu kot tudi starostnih obdobjih anketirancev.

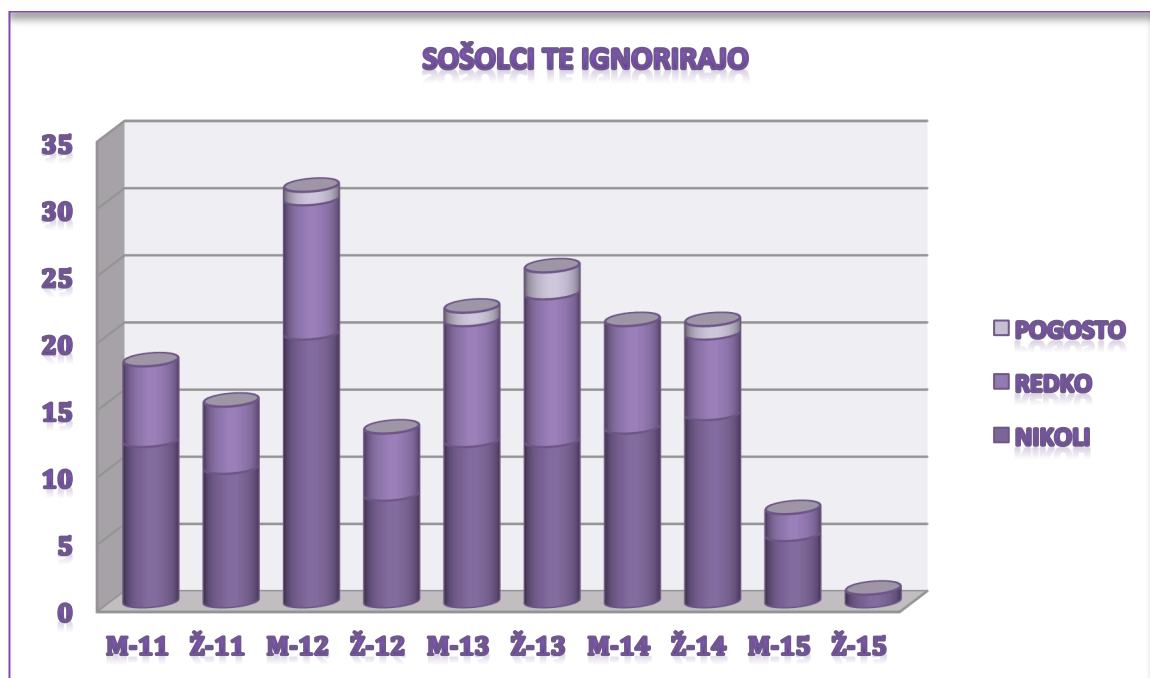
Ali anketirani učenke in učenci sploh doživljajo ali kako pogosto doživljajo različne oblike prikrite nestrpnosti, je nazorno prikazano tudi v spodnjih grafih. V prvem grafu so prikazane vse v anketi navedene situacije ter povzete izkušnje vseh sodelujočih učenk in učencev. Iz naslednjih štirih grafov pa so za posamezne navedene situacije razvidne izkušnje učenk in učencev v različnih starostnih obdobjih.

Graf 8: Oblike prikrite nestrpnosti

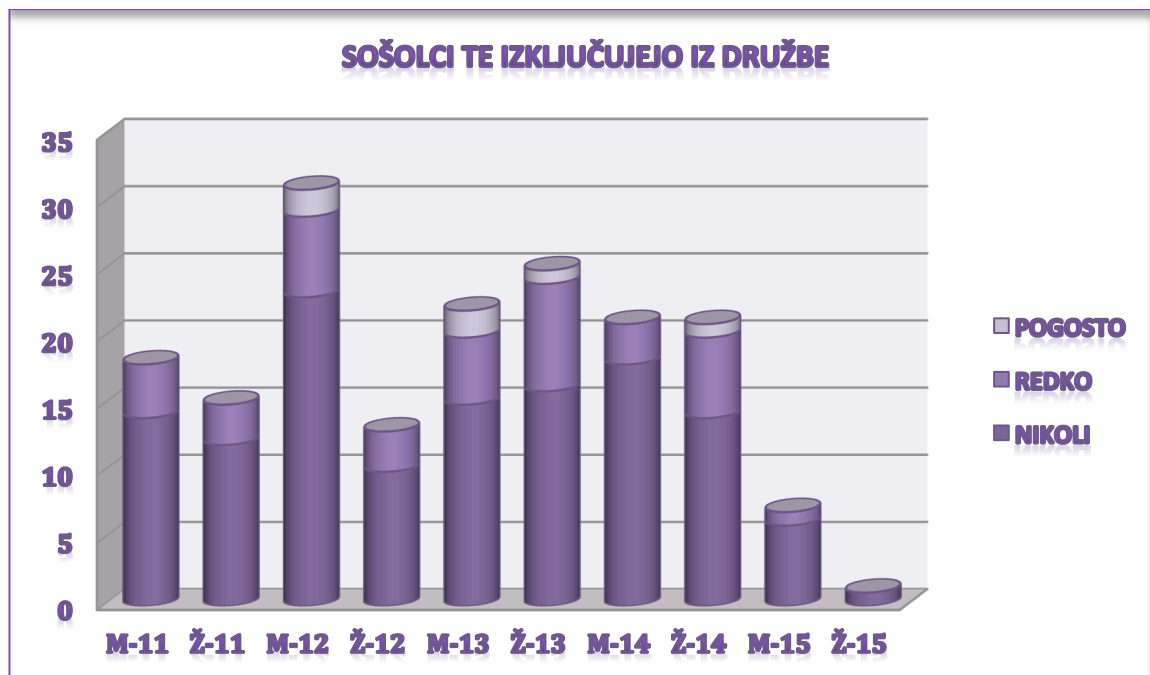
Velika večina učenk in učencev se je v anketi opredelilo, da še **nikoli** niso doživeli oziroma da se jim nikoli ne dogajajo *prve tri* navedene situacije, saj 107 (61,5 %) učenk in učencev še nikoli ni doživelo, da bi jih sošolci/prijatelji ignorirali, 129 (74,1 %) jih prav tako ni doživelo, da bi jih sošolci/prijatelji izključevali iz družbe, kar 140 njim pa se še tudi ni zgodilo, da bi se jih sošolci/prijatelji izogibali, kar prav tako predstavlja 80,5 % vseh anketiranih učenk in učencev. Število takšnih, ki se jim te situacije dogajajo **pogosto**, pa je v vseh treh oblikah izvajanja prikrite nestrpnosti precej podobno, saj jih 5 pogosto doživlja, da jih sošolci/prijatelji ignorirajo, 6 jih pogosto izključujejo iz družbe in prav tako šestim se pogosto dogaja, da se jih sošolci/prijatelji izogibajo. **Redko** pa ignoriranje s strani sošolcev/prijateljev doživlja 35,6 % (62) anketiranih učenk in učencev, 22,4 % (39) anketirancev je že bilo (vendar redkeje) izključenih iz družbe, 28 (16,1 %) njih pa redko doživlja tudi, da se jih sošolci/prijatelji izogibajo.

Drugačna pa je slika pri *četrty* situaciji, kjer so se anketirani učenke in učenci opredeljevali, kako pogosto doživljajo, da so sošolci/prijatelji do njih sicer prijazni, a večkrat potem od koga izvedo, da okrog o njih govorijo grde stvari. Le manj kot polovica (74 oz. 42,5 %) učenk in učencev tega še ni doživelo oz. **nikoli** ne doživlja, medtem ko se jih je v takšni situaciji doslej **redko** znašlo 68 (39,1 %), **pogosto** pa je žrtev tovrstne prikrite nestrpnosti kar 32 oz. 18,4 % anketiranih učenk in učencev.

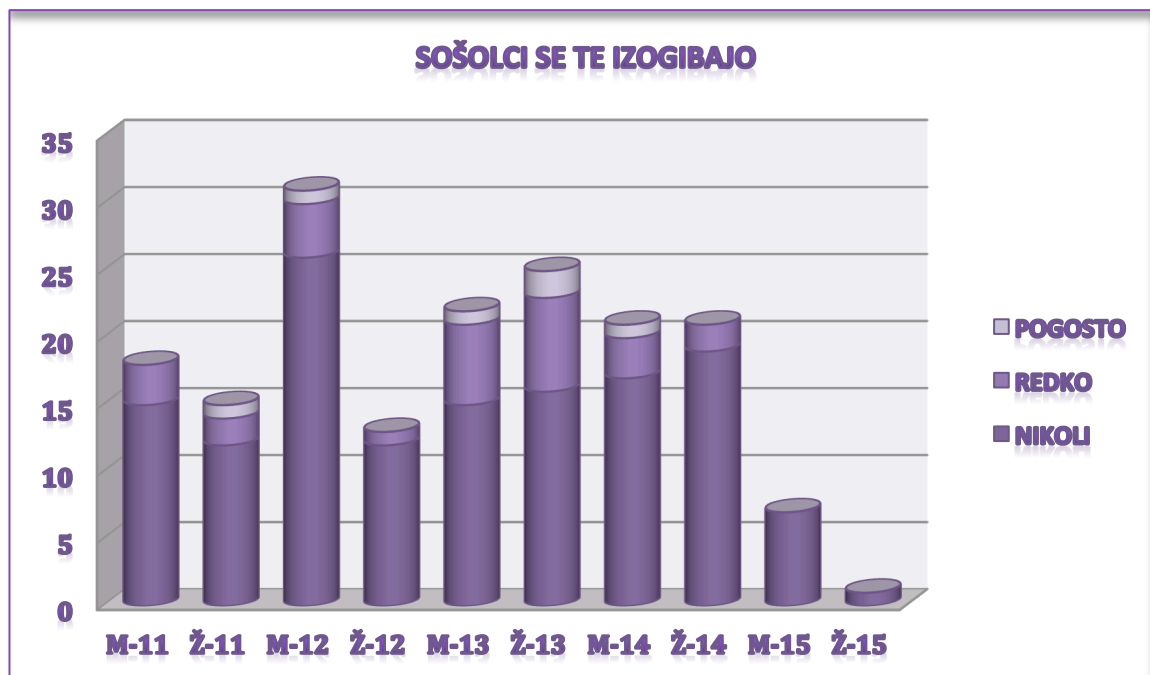
Graf 9: Sošolci te ignorirajo

Iz zgornjega grafa, ki prikazuje izkušnje anketiranih (ločeno) učenk in učencev s situacijami, kjer jih sošolci/prijatelji ignorirajo, po različnih starostnih obdobjih, je razvidno, da se večina njih v vseh starostnih obdobjih **nikoli** ne srečuje s to obliko prikrite nestrpnosti. Število tistih, ki se s takšnimi situacijami **redko** srečujejo, je (glede na skupno število anketirancev po posameznih starostih in spolu) podobno po vseh starostnih obdobjih (6, 5, 10, 5, 9, 11, 8, 6, 2, 0), nekoliko izraziteje glede na skupno število pa se ignoriranje pojavlja pri 13-letnikih (tako učenkah kot učencih). **Pogosto** pa ignoriranje s strani sošolcev/prijateljev doživljajo učenci v starosti 12 let, 13-letne učenke in učenci ter učenke v 14. letu starosti.

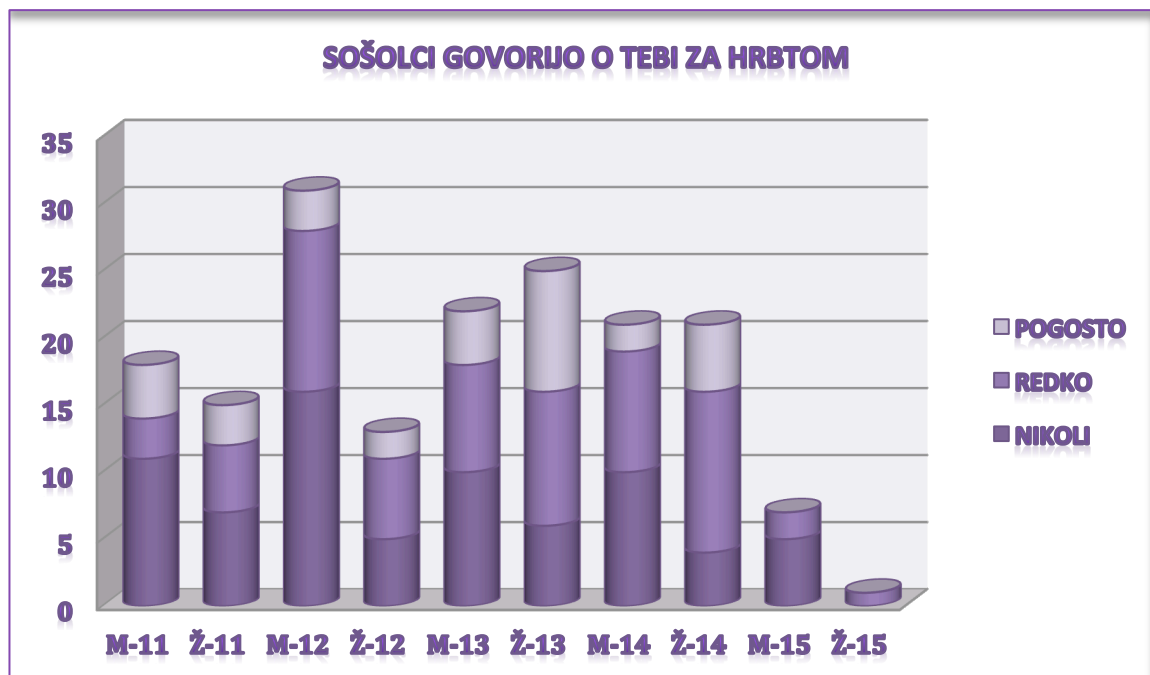
Graf 10: Sošolci te izključujejo iz družbe

Zelo podobna je slika pri izkušnjah učenk in učencev s situacijami, v katerih bi bili ali so izključeni iz družbe sošolcev/prijateljev. Večina njih se v vseh starostnih obdobjih **nikoli** ne srečuje s to obliko prikrite nestrpnosti. Takšnih, ki se z navedenimi situacijami **redko** srečujejo, je (glede na skupno število anketirancev po posameznih starostih in spolu) prav tako podobno po vseh starostnih obdobjih (4, 3, 6, 3, 5, 8, 3, 6, 1, 0), najizraziteje glede na skupno število pa se izključevanje iz družbe (redko) pojavlja pri 12-letnih učencih, 13-letnikih (tako učenkah kot učencih) ter učenkah v starosti 14 let. **Pogosto** so s strani sošolcev/prijateljev iz družbe izključeni fantje v starosti 12 let, podobno kot ignoriranje pa tudi to obliko prikrite nestrpnosti pogosto doživljajo 13-letni učenke in učenci ter učenke v starosti 14 let.

Graf 11: Sošolci se te izogibajo

Oblika prikrite nestrpnosti, kjer se jih sošolci/prijatelji izogibajo, je tista, ki jo učenke in učenci najredkeje doživljajo. Izmed vseh anketiranih se jih je v vseh starostnih obdobjih največ opredelilo, da tovrstnih situacij še **nikoli** niso doživeli oziroma se jim ne dogajajo. Do dejstva, da takšne situacije doživljajo, vendar **redko**, se je v precej enakomernem deležu po posameznih starostnih obdobjih in spolih opredelilo podobno število anketiranih učenk in učencev (3, 2, 4, 1, 6, 7, 3, 2, 0, 0), izrazito pa se ta oblika prikrite nestrpnosti (redko) pojavlja pri učenkah in učencih v starosti 13 let. Je pa mogoče ugotoviti, da se izogibanje kot oblika prikrite nestrpnosti, začenja pojavljati že v mlajših starostnih obdobjih, saj so med anketiranci učenke in učenci, ki to **pogosto** doživljajo s strani sošolcev/prijateljev, stari od 11 do 14 let (tako učenkah kot učencih).

Graf 12: Sošolci govorijo o tebi za hrbtom

Kot je bilo omenjeno v skupnem obsegu, je tudi z zgornjega grafa razvidno, da je v zvezi s prikrito nestrpnostjo, ki jo sošolci/prijatelji do anketiranih učenk in učencev izvajajo na način, da so do njih sicer prijazni, večkrat pa od koga izvedo, da taisti o njih okrog govorijo grde stvari, v vseh starostnih skupinah zelo podobno. Z izjemo učencev, starih 11 in 15 let, je v vseh starostih zgolj manj kot polovica učenk in učencev takšnih, ki tovrstnih situacij še **nikoli** niso doživeli. Število tistih, ki se s takšnimi situacijami **redko** srečujejo, je v precejšnjem porastu glede na ostale oblike prikrite nestrpnosti, saj je (glede na skupno število anketirancev po posameznih starostih in spolu) izrazito po vseh starostnih obdobjih (3, 5, 12, 6, 8, 10, 9, 12, 2, 1), najizrazitejše glede na skupno število pa se t.i. »govorjenje ali opravljanje za hrbtom« pojavlja pri 12- in 13-letnikih (tako učenkah kot učencih) in predvsem učenkah, ki so stare 14 let. Prav tako pa se **pogosto** ta oblika prikrite nestrpnosti pojavlja v odnosih sošolcev/prijateljev do anketiranih učenk in učencev v vseh starostnih obdobjih, največ pri učenkah v starosti 13 in 14 let.

b) Če si pri katerem primeru označil odgovor "pogosto", opiši to situacijo.

Kako si se počutil/-a?

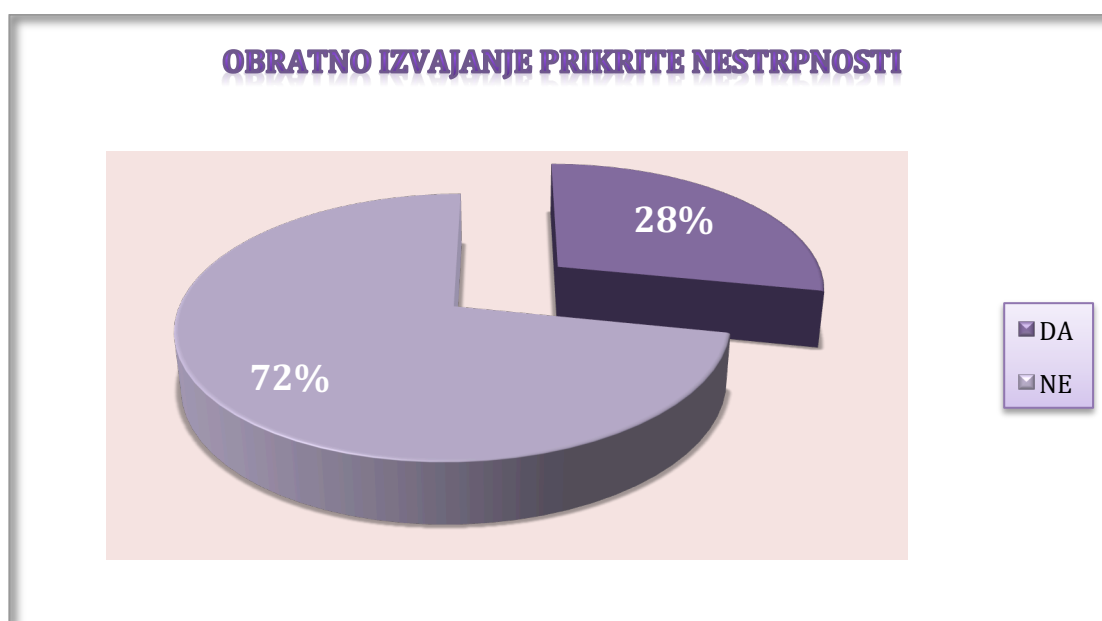
Najpogostejši odgovori, ki so jih pri tem vprašanju učenci zapisali, so:

- Večina deklet v razredu so večinoma prijazne do mene, od najboljše prijateljice pa sem izvedela, da me za hrbtom žalijo.
- Počutila sem se slabo, saj je lagala.
- Počutil sem se »kr neki«, saj to sploh ni bilo res.
- Užaljeno, slabo, grozno, nepomembno, jezno, neumno, ponižano, odveč, osamljeno.
- Ne ravno dobro, saj se jaz do njih obnašam lepo.
- Počutila sem se odrinjeno od družbe, užaljeno in razočarana sem bila nad sošolkami.
- Zavedel sem se, da to niso pravi prijatelji.
- Počutila sem se zelo neprijetno in nepomembno, večkrat sem zaradi tega jokala.
- Seveda ne dobro ... nekako razočarano, prevarano. Nič jim ne rečem, ampak se pretvarjam, da ne vem.
- Počutiš se grozno, saj misliš, da so pravi prijatelji, potem pa izveš, da govorijo stvari za hrbtom. Počutim se izdano!
- Grozno, ker tako boli, če te prijatelji kritizirajo za hrbtom.
- Počutila sem se zelo žalostno, saj sem ugotovila, da prijatelji o meni mislijo čisto nekaj drugega.
- Sošolci in prijatelji se velikokrat z mano lepo pogovarjajo, potem pa izvem od drugih, kako so o meni govorili grdo. Sprva sem se počutila slabo, bila sem jezna, a mi je počasi postajalo vseeno in sem se vedno najprej prepričala, če so to res govorili in če ja, sem jih nato izključila iz družbe.

3. a) Ali kaj od zgoraj navedenega počneš ti svojim sošolcem ali prijateljem? Si kdaj koga ignoriral/-a, izključil/-a iz družbe, se ga/jo izogibal/-a ...?

Tabela 4: Obratno izvajanje prikrite nestrpnosti

	Število učencev	%
Do drugih sem bil prikrito nestrpen.	49	28,16
Do drugih nisem bil prikrito nestrpen.	125	71,84

Graf 13: Obratno izvajanje prikrite nestrpnosti

Na vprašanje, ali so oni kdaj koga ignorirali, ga izključili iz družbe oz. se ga izogibali, je 28 % (49) anketiranih odgovorila z DA, ostalih 72 % (125) anketiranih pa je odgovorilo, da tega niso naredili nikoli.

b) Če si obkrožil/-a DA, napiši, zakaj si to naredil/-a.

Največkrat so bili zapisani naslednji odgovori:

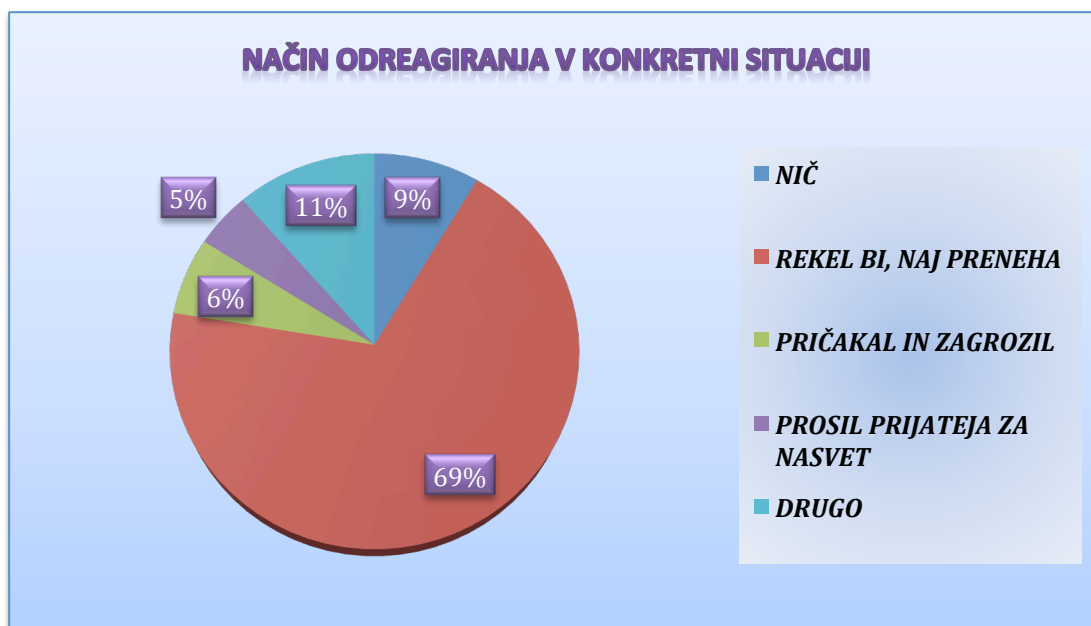
- Ker je namerno naredil kakšno napako, ki je meni v škodo.
- Ker mi je v preteklosti storila nekaj slabega.
- Ker mi ni bila vseč njegova/njena družba.

- Ker vem, da je ta učenec nesramen in govori žaljivke – zato pa tudi jaz njemu.
- Ker se grdo vedejo, imajo slabe ocene, kradejo.
- Ker smo se skregali.
- Ker se je on grdo obnašal do mene.
- Ker je bila ta oseba tudi do mene hudobna.
- Ker se oni do mene tako obnašajo.
- Ker si nekateri upajo narediti veliko in nas osramotijo, zato jih izključimo iz družbe.
- Ker sva bila skregana.
- Ker je kar naprej silil v našo prijateljsko skupino.
- Ker so vsi to delali.
- Ker so bili nesramni ali pa jih nisem maral.
- Ker je namerno izzival mojo potrpežljivost.
- Ker se nisem hotel prepirati z njim.
- Ker je imel slabe ocene in se grdo obnašal.
- Ker je kljub opozorilom še kar izzival.
- Ker mi kot oseba v tistem času ni bil všeč, sem se ga izogibal in mu nato v obraz vljudno povedal, kaj me moti – kasneje sva se pobotala;
- Ignoriram ljudi, ki mi niso všeč oz. tiste, ki so nesramni.
- Ignorirala sem sošolko, ki je izdala mojo skrivnost.
- Ker sem izvedela, da je za mojim hrbtom grdo govorila o meni.
- Ker se nekateri od mojih sošolcev zelo grdo obnašajo do mene.
- Najprej so oni to naredili meni, potem pa jaz njim nazaj.
- Ker je bil zelo nesramen do vseh.
- Ker je ta oseba enako storila meni.
- Ker te osebe pač ne maram.
- Ker so bili nesramni ali do mene ali do mojih prijateljev.

4. a) Od prijatelja izveš, da tvoj sošolec okrog širi grde neresnice o tebi. Kaj boš storil/-a? Obkroži en odgovor.

Tabela 5: Način odreagiranja v konkretni situaciji

	Število učencev	%
Nič.	15	8,62
Stopil bom do njega in mu rekel/rekla, naj preneha s tem.	120	68,97
Pričakal/-a ga bom na samem in mu zagrozil/-a s pretepom.	11	6,32
Prosil/-a bom prijatelja, naj mi svetuje, kaj narediti.	8	4,6
Drugo.	20	11,49

Graf 14: Način odreagiranja v konkretni situaciji

Pri tretjem vprašanju naju je zanimalo, kaj bi učenci storili v primeru, ko bi od prijatelja izvedeli, da sošolec o njem okrog širi grde neresnice. Rezultati kažejo, da bi 120 učencev (69 %) temu sošolcu reklo, naj s tem vedenjem preneha. 15 učencev (9 %) ne bi naredilo nič, 11 (6 %) bi tega sošolca nekje pričakalo in mu zagrozilo s

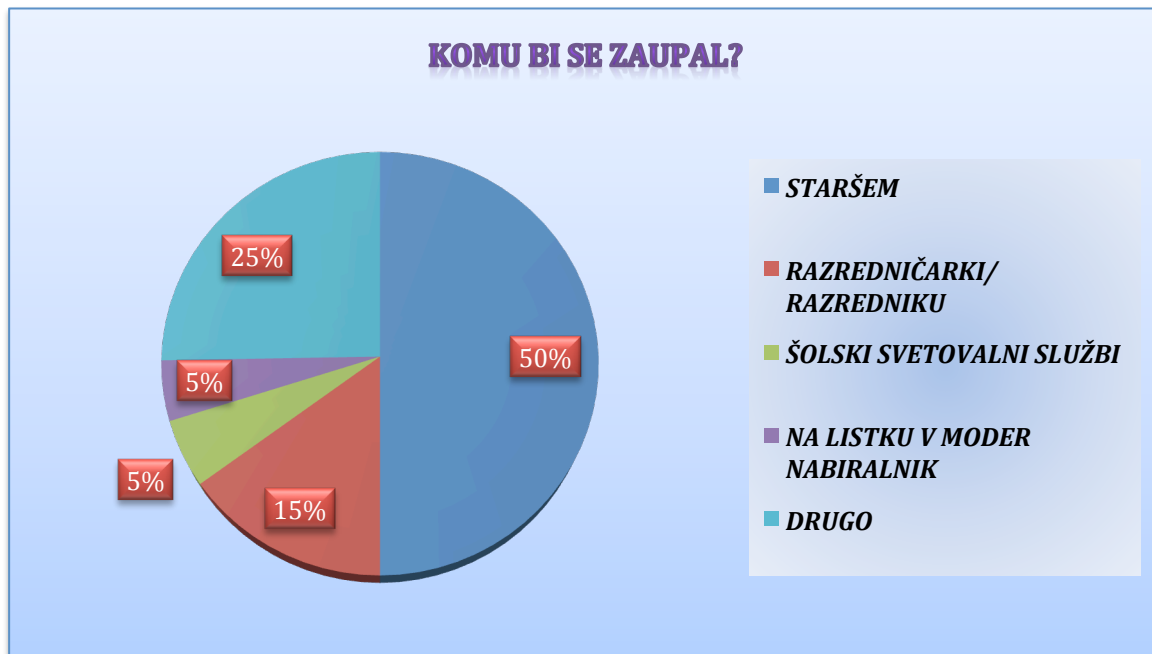
pretepom, 8 učencev (5 %) pa bi za nasvet prosilo prijatelja. 20 učencev (11 %) je pod rubriko drugo zapisalo naslednje odgovore:

- Ne bo več prijatelj in se ga bom izogibala.
- Ne bi se družil z njim.
- Ignoriral bi ga.
- Povedala bi staršem.
- Bi mu/ji vrnila isto – izmislila laž o njem/njej in jo vsem povedala.
- Povedal bi starejši osebi.
- Se maščeval in se še jaz delal norca iz njega.
- Povedala staršem in skupaj z njimi rešila zadevo.
- Povedal bi učitelju.

b) Komu bi zaupal/-a to težavo? Obkroži en odgovor.

Tabela 6: Komu bi se zaupal?

Težavo bi zaupal ...	Število učencev	%
... svojim staršem.	87	50
... razredničarki / razredniku.	26	14,94
... šolski svetovalni službi.	9	5,17
... moder nabiralnik pred zbornico.	8	4,6
Drugo.	44	25,29

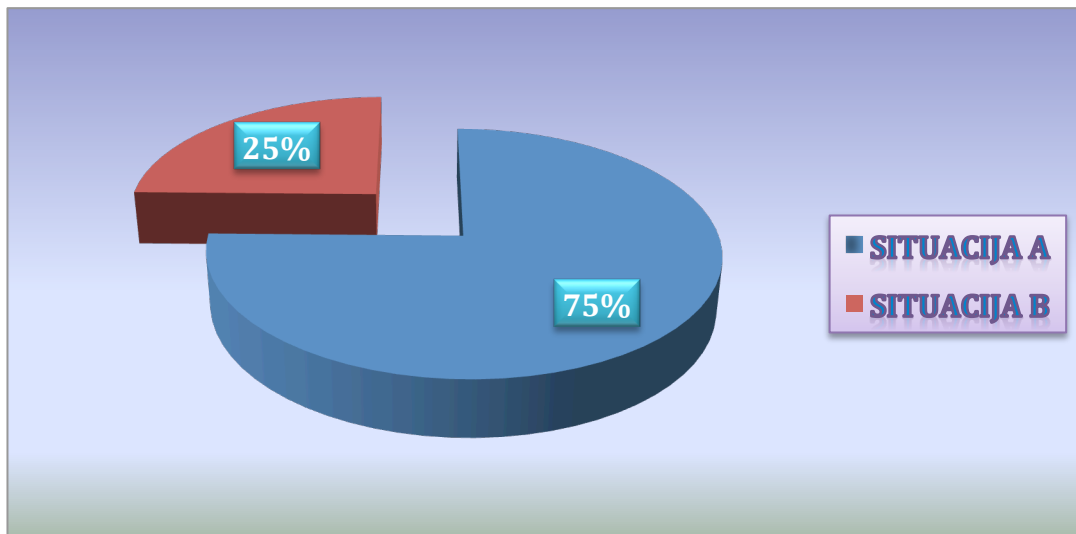
Graf 15: Komu bi se zaupal?

Pri tem vprašanju naju je zanimalo, komu bi se učenci v primeru, ko bi naleteli na težavo prikrite nestrpnosti, zaupali. Točno polovica učencev (87) jih je odgovorila, da bi o težavi spregovorili s svojimi starši. 26 učencev (14,94 %) bi se zaupalo razredniku oz. razredničarki, 9 učencev (5,17 %) šolski svetovalni službi, 8 učencev (4,6 %) pa bi dogodek zapisali na listek in ga oddali v moder nabiralnik, ki ga imamo pred zbornico. 44 učencev (25,29 %) je na to vprašanje odgovorilo pod rubriko drugo, in sicer so bili najpogostejši odgovori, da bi se zaupali prijateljem, komu od sorodnikov ali kateremu od sošolcev, kar 15 pa jih je odgovorilo, da o omenjeni težavi ne bi govorili z nikomer.

5. Kateri od spodaj zapisanih primerov je zate hujši? Obkroži en odgovor.

Tabela 7: Kaj je učencem hujše - prikrita ali odkrita nestrpnost?

	Število učencev	%
Pretep.	131	75,29
Ignoriranje.	43	24,71

Graf 16: Kaj je učencem hujše – prikrita ali odkrita nestrpnost

Pri zadnjem vprašanju sva učencem navedli dva primera. V obeh gre za nestrpnost – v prvem primeru – situacija A – za odkrito (pretep), v drugem – situacija B – primeru pa za prikrito (ignoriranje). 131 učencev (75,29 %) je odgovorilo, da jim je hujši primer pretepa, torej odkrite nestrpnosti, 43 učencem (24,71 %) pa je hujši primer, ko gre za prikrito nestrpnost.

3. 1. 2 Intervju z gospo Teo Žgajner, svetovalno delavko na OŠ Hudinja

V mesecu decembru 2017 sva se z našo svetovalno delavko, go. Teo Žgajner, dogovorili za intervju. Vedeli sva, da bo s svojimi odgovori zelo obogatila najino raziskovalno nalogo, zato na tem mestu objavljava intervju.

Kako bi opredelili pojavljanje prikrite nestrpnosti pri učencih vaše šole?

Menim, da se največ prikrite nestrpnosti dogaja pri dekletih, predvsem v obdobju od 6.–8. razreda.

Katere situacije prikrite nestrpnosti se pri učencih najpogosteje dogajajo?

Pri dekletih se prikrita nestrpnost bolj kaže v tem, ko potihoma izločajo katero od sošolk, in na načine, ki jih v šoli učitelji ne opazijo in se ne kažejo navzven. Fantje se ponavadi zmerjajo ali stepejo in je to opazno, medtem ko se dekleta žalijo, obrekujejo, prepovedujejo druženje ena z drugo itd.

Kako rešujete te težave na šoli?

Te težave se lahko rešujejo le s pogovori, vendar so ponavadi težko rešljive. Zelo veliko vlogo ima pri teh težavah samozavest oziroma nesamozavest deklet, podpora družine in socialni status. Ranljivejša dekleta bodisi zaradi karakterja, izgleda ali socialnega statusa so pogosto tarča te nestrpnosti in če nimajo podpore družine, se težko soočajo s temi težavami, saj samo pogovori v šoli ne pomagajo k pridobitvi samozavesti.

Enako je v primeru oseb, ki so nestrpne. V šoli ji lahko predstavimo problem in razložimo kaj je narobe, vendar morajo biti starši tisti, ki odigrajo ključno vlogo in pokažejo, da takega vedenja ne podpirajo. Samo naši ukrepi in preventiva težko rešujejo takšne težave.

Učenci vam verjetno zaupajo veliko različnih situacij, ko so bili žrtve prikrite nestrpnosti. Katera situacija se vas je najbolj dotaknila?

Kadar gre za izločanje določene osebe, je to vedno zelo žalostno. Dekleta si med seboj prepovedo druženje z določeno osebo, in tudi vedo, da v primeru, da se bodo družile z njo, bodo na istem in izločene tudi one. Po navadi vedo, da to ni prav, ampak vseeno je strah, da bodo same tudi izločene, prevelik. Poznam nekaj primerov, da je šlo za takšno zgodbo.

Kaj menite – kako bi lahko zmanjšali pojavljanje prikrite nestrpnosti?

V tem primeru je ključna družina, saj otrok, ki ga starši opolnomočijo, spodbujajo in vsakodnevno kažejo, da je veliko vreden, težje postane žrtev take oblike nasilja, saj drugi otroci v njem prepoznajo neko notranjo moč. Samozavestni otroci, ki se počutijo močne in imajo o sebi dobro mnenje, so redkokdaj žrtve teh nestrpnosti.

Šola lahko spodbuja vrednote in tudi jih, pa vendarle so starši tisti, ki otroka oblikujejo od začetka; tako žrtev kot nasilneža.

4 DISKUSIJA

Na začetku najinega raziskovalnega dela sva si postavili štiri ključna vprašanja in jih podkrepili s štirimi hipotezami.

Prva hipoteza se je glasila, da učenci OŠ Hudinja ne vedo točno, v katerih primerih nestrpnosti gre za prikrito nestrpnost, vsekakor pa se jim primer odkrite nestrpnosti (pretep) zdi hujši. To hipotezo lahko v celoti potrdiva. Rezultati ankete so namreč pokazali, da učenci pojma prikrite nestrpnosti ne poznajo najbolj dobro. Le 21 % anketiranih je namreč prikrito nestrpnost prepoznalo v celoti, 44 % vseh anketiranih jo je prepoznalo le delno, 35 % učencev pa je sploh ni prepoznalo. Tudi drugi del hipoteze sva predvideli pravilno, saj se veliki večini, natančneje 75 % anketiranim, zdi hujši primer odkrite nestrpnosti.

V nadaljevanju najine raziskave sva predpostavili, da je najpogostejši primer prikrite nestrpnosti med našimi učenci ignoriranje. To hipotezo morava ovreči. Rezultati ankete so namreč pokazali, da ignoriranje pogosto doživlja 0,03 % učencev, redko pa 36 % učencev. Med najpogostejše oblike prikrite nestrpnosti pa sodijo primeri, ko so učenci do drugih sicer prijazni, ko pa jim obrnejo hrbet, govorijo o njih grde stvari. To pogosto doživlja 18 % učencev, redko pa 39 % učencev. Ignoriranje je torej druga najpogostejša oblika prikrite nestrpnosti, sledita pa izogibanje in izključevanje iz družbe.

Tretja hipoteza se je glasila: Nemalokrat se zgodi, da prikrito nestrpnost izvajajo tudi sami, vzrok za to pa je, da želijo nekemu vrniti grdo obnašanje. Te hipoteze ne moreva potrditi, saj je 49 učencev (28 %) odgovorilo, da so do drugih prikrito nestrpni, medtem ko jih ostalih 125 (72 %) še ni bilo. Vzroki za to pa so v veliki večini, da jim želijo za nekaj vrniti, ker so te osebe nesramne, imajo slabe ocene ali pa jih preprosto ne marajo.

Najina zadnja hipoteza pa je bila, da bi učenci v primeru, ko bi se jim godila krivica (sošolec/sošolka okrog širi grde neresnice), poskušali težavo urediti s pogovorom, hkrati pa bi za to povedali svojim staršem. To hipotezo potrjujeva v celoti. Iz odgovorov sva namreč povzeli, da bi kar 69 % anketiranih skušalo težavo rešiti s pogovorom, točno polovica (50 %) pa bi za težavo povedalo prav svojim staršem.

5 ZAKLJUČEK

Ideja o temi raziskovalne naloge se nama je porodila ob mednarodnem dnevu nestrpnosti. To naj bi bil dan, ko naj bi se v javnosti še dodatno izpostavil in ozavestil pomen strpnosti ter bi skozi to tudi dodatno spodbudili medsebojno spoštovanje, razumevanje, sprejemanje ter posledično prijateljstvo in sodelovanje. Prav bi bilo, da bi poslušali drug drugega in se sprejemali takšne, kot smo, da bi bili enostavno drugačni in ne bi obsojali napak in pomanjkljivosti drugih, saj nihče ni popoln. Vsak izmed nas je unikaten in prav vsak si zasluži, da je spoštovan in razumljen.

Po tem ko sva naredili analizo anket in ugotovili, da je nestrpnost razširjena tudi med učenci naše šole, sva z mentorico sprejeli odločitev, da je potrebno nekaj narediti. Mentorica je s pomočjo informacij na spletu pripravila razredno uro na temo prikrite nestrpnosti in to razredno uro smo izvedli v mesecu decembru. Cilj te razredne ure je bil učencem dati priložnost, da še bolj spoznajo pomen strpnosti in jih spodbuditi, da začnejo razmišljati o tem, kaj prinaša nestrpnost / strpnost in kakšne so posledice prikrite nestrpnosti.

Razredna ura je potekala tako: vsi razredniki na predmetni stopnji so učencem predstavili pojem strpnosti in pojem prikrite nestrpnosti. Nato so jim prebrali izmišljen primer, v katerem je šlo za prikrito nestrpnost. Razredniki so z njimi vodili pogovor s pomočjo vprašanj (Katere oblike prikrite nestrpnosti opazate med vrstniki? Ste bili sami kdaj v situaciji, ko vas je kdo ignoriral, izločil? Kako ste se ob tem počutili? ...) Uro pa smo zaključili s pozitivnimi mislimi, ki naj bi učence vodile v razmišljanje in posledično odločitev, da do sošolcev ne bodo več nestrpni.

Glede na to, da sva bili pri tej razredni uri prisotni tudi sami, lahko z zagotovostjo trdimo, da je bil cilj dosežen. Učenci so se seznanili s tem, da lahko koga prizadenemo tudi, če o njem govorimo grde stvari drugim, če ga ignoriramo ali pa tiho preziramo. In glede na to, da ob reševanju anket še niso ločili prikrite nestrpnosti od odkrite, sva prepričani, da zdaj vedo, za kaj gre pri prvem in za kaj pri drugem. Vsi tisti, ki so bili do drugih nestrpni, so na razredni uri dobili sporočilo, da je to narobe in da tega ne

smejo početi. Če pa bodo kdaj žrtev kakršnekoli oblike nestrpnosti, bodo nanjo postali pozorni takoj in bodo o tem obvestili ali razrednika ali šolsko svetovalno službo ali pa bodo svojo izkušnjo preprosto napisali na listek, ki ga bodo vrgli v moder nabiralnik pred zbornico. In tudi v tem primeru bomo na šoli težavo reševali. To pa je tudi bistvo – ko imamo otroci težave, si želimo, da nas nekdo ne samo posluša, pač pa tudi sliši, nas pri tem razume in nam tudi pomaga. In ker vsi otroci doma nimajo staršev, ki bi jim prisluhnil in jih znali usmerjati, ko postanejo žrtev zaradi nestrpnosti, je prav, da lahko rešitev poiščejo drugje – učenci OŠ Hudinja bodo toplo besedo in prijazen nasvet prav gotovo našli tako pri razrednikih kot tudi šolski svetovalni službi. In kot dobro vemo, je že to veliko – dober pogovor lahko namreč reši tudi velik problem.

6 VIRI

6.1 Pisni viri

- Leskošek, V. (2005.) Med nestrpnostjo in sovraštvom. V *Mi in oni: nestrpnost na Slovenskem*. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Palomares, S. (2001). Spodbujanje strpnosti in spoštovanja drugačnosti. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.

6.2 Spletni viri

- Strpnost pomeni sprejeti in spoštovati drugačnost, 13. november 2017. [Online]. [Citirano 17. februar 2018; 15.44.] Dostopno na spletnem naslovu: <http://sledko.gcc.si/2017/11/13/strpnost-pomeni-sprejeti-in-spostovati-drugacnost/>
- Prikrita nestrpnost – ignoriranje, odklanjanje in izključevanje. [Online]. [Citirano 17. februar 2018; 16.00.] Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.eksena.si/prikrita-nestrpnost/>
- Deklaracija o načelih strpnosti. [Online]. [Citirano 17. februar 2018; 17.00.] Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.eksena.si/deklaracija-o-nacelih-strpnosti-clanek/>
- Dan za strpnost – projekt ob mednarodnem dnevu strpnosti. [Online]. [Citirano 25. februar 2018; 11.50.] Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.eksena.si/projekti/mi-smo-za-strpnost/dan-za-strpnost-mednarodni-dan-strpnosti/>

6.3 Ustni viri

- Razgovor z gospo Teo Žgajner, šolsko svetovalno delavko na OŠ Hudinja.

6.2 Viri slik

- Unescova Deklaracija o načelih strpnosti. <http://www.eksena.si/deklaracija-o-nacelih-strpnosti-clanek/>.

7 PRILOGE

7.1 Anketni vprašalnik

Sva osmošolki in v letošnjem šolskem letu pripravljava raziskovalno nalogo z naslovom **Prikrita nestrpnost**. Pred tabo je vprašalnik, s pomočjo katerega bova prišli do željenih podatkov, ki so nujno potrebni za najino raziskavo. Anketa je anonimna. S svojimi odgovori nama boš zelo pomagal/-a, zato te prosiva za resnične in iskrene odgovore. Hvala za sodelovanje.

STAROST: _____

SPOL: M Ž

1. Pri katerih spodaj navedenih primerih gre po tvojem mnenju za prikrito nestrpnost? Možna sta dva odgovora.

- a) Fantje igrajo nogomet, in ker eden izmed njih igra zelo slabo, ga soigralci naderejo z besedami, da je kreten, za konec pa ga nekdo na silo izključi iz igre.
- b) Dekleta se med odmori zelo vljudno, morda celo preveč, pogovarjajo in zabavajo. Ko ena izmed njih zapusti skupino, jo druge takoj potihoma začnejo kritizirati, češ da je piflarka, grda, debela
- c) V razred je prišel nov učenec, ki je iz tujine. Učenci imajo do njega razne predsodke in ga ne sprejmejo med sebe, pač pa ga ves čas agresivno zavračajo in so do njega nasilni.
- d) Dekleta se med odmori družijo v skupinah. Takoj ko se jim pridruži bolj sramežljiva sošolka, se tiho razkropijo in grejo drugam.

2. a) S križcem označi, kako pogosto se ti dogajajo spodaj zapisani primeri.

	NIKOLI	REDKO	POGOSTO
Sošolci/prijatelji te ignorirajo.			
Sošolci/prijatelji te izključujejo iz družbe.			
Sošolci/prijatelji se te izogibajo.			
Sošolci/prijatelji so do tebe sicer prijazni, a večkrat od koga izveš, da okrog o tebi govorijo grde stvari.			

b) Če si pri katerem primeru označil odgovor "pogosto", opiši to situacijo.

Kako si se počutil/-a?

3. a) Ali kaj od zgoraj navedenega počneš ti svojim sošolcem ali prijateljem? Si kdaj koga ignoriral/-a, izključil/-a iz družbe, se ga/jo izogibal/-a ...?

DA NE

b) Če si obkrožil/-a DA, napiši, zakaj si to naredil/-a.

4. a) Od prijatelja izveš, da tvoj sošolec okrog širi grde neresnice o tebi. Kaj boš storil/-a? Obkroži en odgovor.

- a) nič
 - b) stopil/-a bom do njega in mu rekel/rekla, naj preneha s tem
 - c) pričakal/-a ga bom nekje na samem in mu zagrozil/-a s pretepom
 - d) prosil/-a bom prijatelja, naj mi svetuje, kaj narediti
 - e) drugo:
-

b) Komu bi zaupal/-a to težavo? Obkroži en odgovor.

- a) svojim staršem
 - b) razredničarki/razredniku
 - c) šolski svetovalni službi
 - d) vse bom napisal/-a na listek in ga vrgel/vrgla v moder nabiralnik pred zbornico
 - e) drugo:
-

5. Kateri od spodaj zapisanih primerov je zate hujši? Obkroži en odgovor.

- a) Fantje pri športni igrajo košarko. Enemu izmed njih metanje na koš ne gre najbolje od rok, zato vsakič zgreši. Ob koncu ure ga fantje, ki so igrali v njegovi ekipi, pričakajo v garderobi in ga pretepejo.
- b) Ena izmed deklet vsak dan domačo nalogo prepíše od deklice, ki je sicer zelo mirna in neodločna. Ko jo prosi za domačo nalogo, je do nje prijazna, ko pa jo sreča na ulici, se od nje obrne stran, kot da je ne pozna.

7. 2 PPT izvedene razredne ure

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA CELJE

MEDNARODNI DAN STRPNOSTI

DAN ZA STRPNOST IN PRIJAZNOST

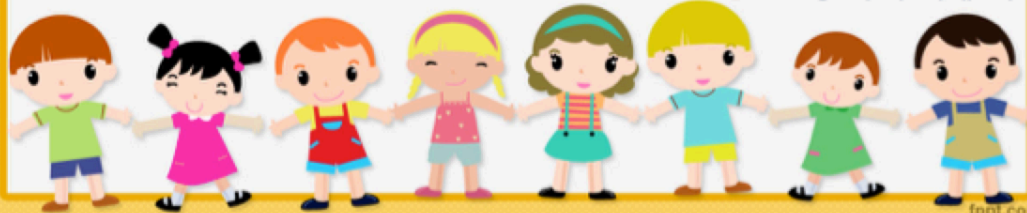

Razredna ura – petek, 8.12.2017

fppt.com

Tema v šolskem letu 2017/2018:

**PRIKRITA NESTRPNOST –
IGNORIRANJE
IN
IZKLJUČEVANJE**

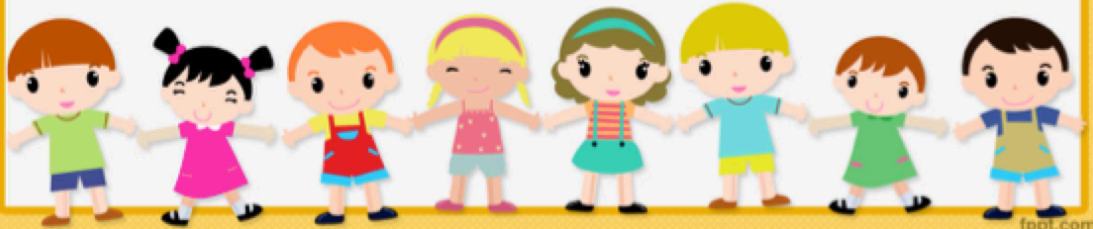

fppt.com

Kaj je strpnost?

... **spoštovanje, sprejemanje in priznavanje** bogate raznolikosti naših svetovnih kultur, naših oblik izražanja in načinov **biti človek**. Spodbujajo jo znanje, odprtost, sporazumevanje in svoboda misli, vesti in prepričanja. Strpnost je **harmonija v različnosti**.

Ni samo moralna dolžnost, je tudi politična in pravna zahteva.

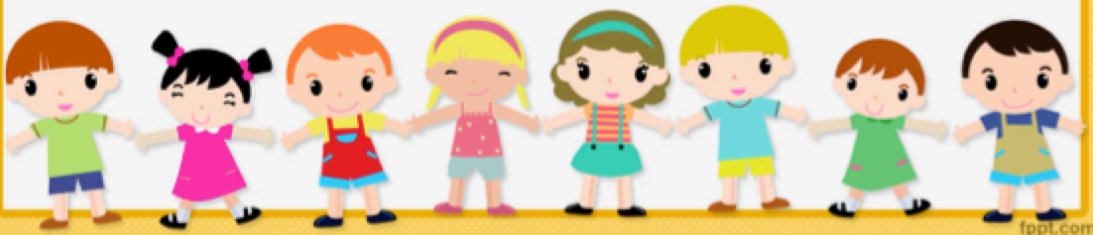

Biti strpen pomeni ...

... da je **posameznik svoboden**, da se ravna po svojih prepričanjih in sprejema, da se drugi ravnajo po svojih.

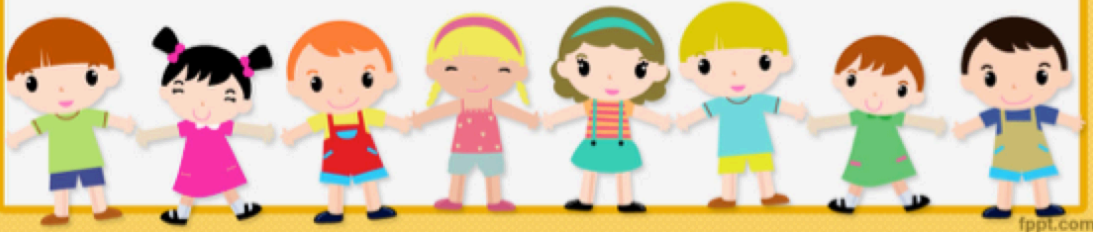
... **sprejemanje dejstva**, da imajo ljudje, naravno različni v svojem videzu, položaju, govoru, obnašanju in vrednotah, **pravico**, da živijo v miru in **biti to, kar so**.

... da **posameznik drugim ne vsiljuje svojih stališč**.

Nestrpnost

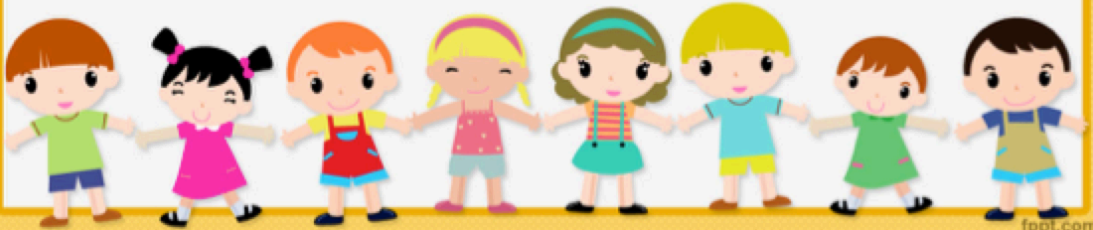
... v splošnem pomenu predstavlja nesprejemajoč oziroma sovražen odnos do posameznika ali do skupine ljudi, do katerih imamo odklonilno negativno mnenje, ki temelji na **predsodkih, obsodbah, zamerah, zavisti, strahu, podcenjevanju, stereotipih, rasizmu in podobnem.**

Prikrita nestrpnost

Prikrita nestrpnost je neposredna in deluje skozi **ignoriranje, izključevanje, distanciranje, odklanjanje, cinizem in tihi prezir.**

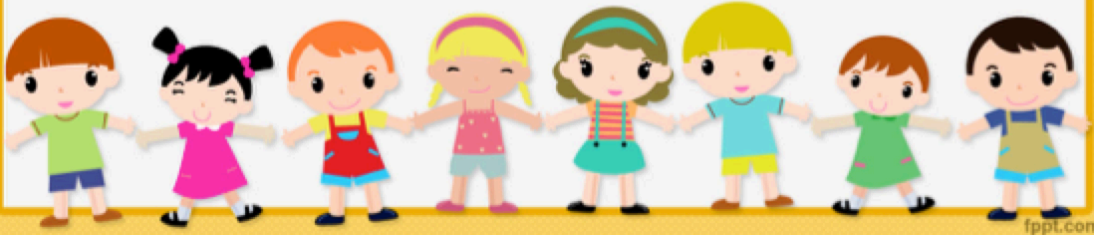
Glavni cilj prikrite nestrpnosti je **izključevanje oziroma osamitev** posameznika ali skupine ljudi, kar lahko ima uničujoče in težke posledice za ljudi, ki so tarča te nestrpnosti.

Poglejmo primer

Pismo 11-letne deklice:

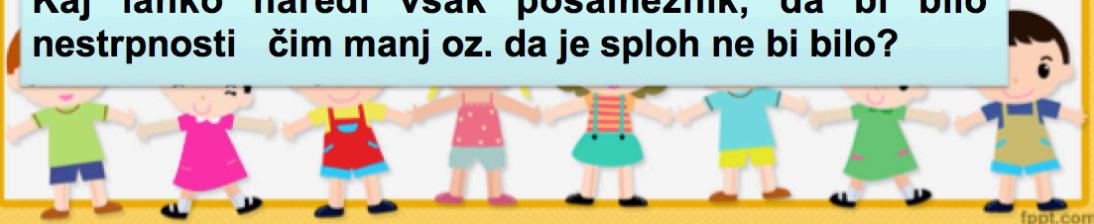
... Imam en zapleten problem. Včasih sem bila v razredu B. Potem smo se s sošolkami skregale, one pa so me začele ignorirati, me zmerjati, goljufati in celo tepsti. Povedala sem razredničarki in prestavili so me v A razred, kjer imam prijateljice. Ampak punce iz B razreda mi hočejo eno mojo prijateljico dobesedno vzeti. Govorijo ji neresnice o meni, vabijo jo, naj pride k njim. ...

Pogovorimo se ...

- Ali gre v primeru 11-letne deklice za nestrpnost?
- Katere oblike prikrite nestrpnosti opazate med vrstniki (izključevanje, ignoriranje, izogibanje, zahrbtno obrekovanje, odklanjanje, cinizem, tihi prezir)?
- Spomnite se situacije, ko ste bili v družbi ignorirani ali izločeni, in jo opišite.
- Kakšne posledice je na vas pustila prikrita nestrpnost?

Kaj lahko naredi vsak posameznik, da bi bilo nestrpnosti čim manj oz. da je sploh ne bi bilo?

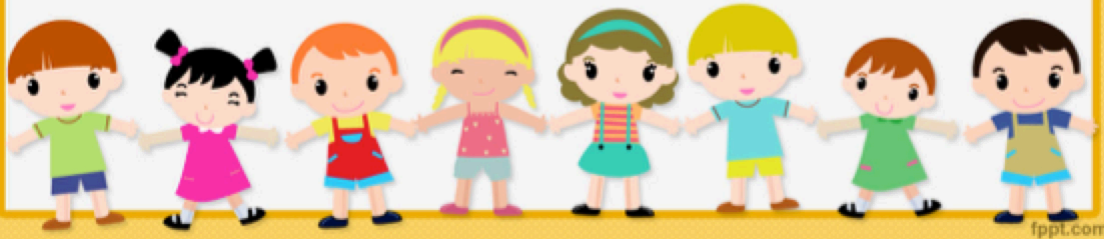
Nekaj misli za zaključek

"Ne dopustite, da bi katerikoli človek, ki je prišel k vam, ne odšel od vas vsaj malo srečnejši."

"Zmeraj bodi nekoliko bolj prijazen, kot je treba."

"Vedno znova iščimo pogovore z našimi bližnjimi, kajti pogovor je edini most med ljudmi."

"Ne počni drugim tega, kar nočeš, da bi drugi počeli tebi."

IZJAVA*

Mentorica, **Mateja Hrastnik**, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom **Prikrita nestrpnost**, katere avtorici sta **Tia Maria Turk** in **Ana Dujaković**:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 5. 3. 2018

žig šole

Podpis mentorice

Podpis odgovorne osebe

*** POJASNILO**

V skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja(-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja(-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor(-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.